

**QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET JAN
WEITKAMPLAAN ZZ TE HARDENBERG**

GEMEENTE HARDENBERG
DEFINITIEF

18 november 2008

110301.001706

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Gevolgde werkwijze	4
2	Wettelijk kader	6
2.1	Natuurbescherming in Nederland	6
2.1.1	Flora- en faunawet	6
2.1.2	Ecologische Hoofdstructuur	7
3	Soortenbescherming	9
3.1	Gebiedsbeschrijving	9
3.2	Beschermde soorten	10
3.2.1	Vaatplanten	10
3.2.2	Broedvogels	10
3.2.3	Zoogdieren	11
3.2.4	Reptielen en amfibieën	11
3.2.5	Vissen	12
3.2.6	Insecten en ongewervelden	12
3.3	Mogelijke gevolgen voor beschermde soorten	12
3.4	Toetsing aan de Flora- en faunawet	13
3.5	Voorkomen en beperken van schade	13
3.6	Mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing	14
4	Gebiedsbescherming	15
4.1	Ecologische Hoofdstructuur	15
	Conclusies en aanbevelingen	16
5	5.1 Conclusies	16
5.1.1	Soortenbescherming	16
5.1.2	Gebiedenbescherming	16
5.2	Vervolgstappen	16
5.3	Aanbevelingen	17
6	Geraadpleegde bronnen	18

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOEL

In het midden van Hardenberg, provincie Overijssel, bevindt zich de planlocatie waar de gemeente voornemens is stedenbouwkundige ontwikkelingen plaats te laten vinden. Het betreft de locatie aan de zuidzijde van de Jan Weitkamplaan, tegenover Streekziekenhuis Coevorden-Hardenberg. Onderstaande kaart geeft een beeld van de ligging van het plangebied.

Afbeelding 1.1

Planlocatie Jan Weitkamplaan
ZZ, te Hardenberg
Bron: Google Maps

Jan Weitkamplaan ZZ

De planlocatie ligt tussen de Jan Weitkamplaan, de J.C. Kellerlaan, een bedrijventerrein en de spoorlijn tussen station Mariënberg en station Hardenberg. Het gebied bestaat grotendeels uit maïsveld, verder ligt er weiland en staan er langs de randen en in het midden bomen. Het plan bestaat uit een inrichting met verharding en bebouwing van een op dit moment groen en vrijwel onbebouwd gebied van ca. 7 hectare. Van de vier aanwezige woningen worden er mogelijk twee gesloopt. De erven rondom deze woningen bevatten diverse bomen en struiken.

De opgestelde modelinrichting zal nu verder verfijnd moeten worden tot een inrichtingsschets. Afbeelding 1.2, Model 3C 'Sportboulevard met woningen', vormt een mogelijke invulling voor het plangebied.

Afbeelding 1.2

Mogelijke invulling van het plangebied (Model 3C 'Sportboulevard met woningen')

De, dus nog niet vastgestelde, gebiedsinvulling kan gevolgen hebben voor de daar aanwezige planten- en diersoorten. De uitgevoerde quick scan is gebaseerd op de hierboven genoemde beschrijving en het weergegeven model.

1.2**GEVOLGDE WERKWIJZE**

Binnen een straal van 4 kilometer rondom het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Hierdoor is het niet noodzakelijk een risico-inschatting te maken van mogelijke negatieve effecten van de geplande activiteiten op Natura 2000-gebieden. Significante negatieve effecten kunnen bij voorbaat uitgesloten worden.

Het plangebied ligt nabij de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), zoals op afbeelding 1.3 zichtbaar is. Het plan dient daarom te worden getoetst aan het beschermingskader van de PEHS. In dit rapport wordt aangegeven of negatief effect op de EHS kan worden uitgesloten, of dat verder onderzoek noodzakelijk is.

Afbeelding 1.3

De ligging van planlocatie Jan Weitkampplan ZZ ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur

Bron: website LNV

Het is eveneens noodzakelijk om het plan te toetsen aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren.

Het onderzoek bestaat uit een veldbezoek en uit literatuurstudie. Het veldbezoek vond plaats op 6 november 2008 in de vorm van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling is een veldonderzoek waarbij op grond van fysieke kenmerken van het terrein een indicatie verkregen wordt van het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Het veldonderzoek vormt samen met de beschikbare gegevens van het Natuurloket en beschikbare literatuur de basis van de quick scan.

HOOFDSTUK

2 Wettelijk kader

2.1 NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. De soortenbescherming, welke landelijk is geregeld onder de Flora- en faunawet en de gebiedbescherming waarbinnen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur de kaders zijn.

In onderstaande paragraaf wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor dit project. Aangezien het plangebied niet nabij een Natura 2000-gebied ligt, wordt er niet verder ingegaan op de Natuurbeschermingswet 1998.

2.1.1 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

Mogelijkheid voor vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen drie groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen sluiten aan bij de indeling in tabellen van de AMvB Flora- en faunawet.

Groep 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (Tabel 1 AMvB)

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht.

Groep 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt (Tabel 2 AMvB; vogels)

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer een dergelijke gedragscode (nog) niet beschikbaar is, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder groep 3).

Groep 3: Habitatrictlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten) (Tabel 3 AMvB)

Voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten (geldt alleen voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn);
- Er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort(en);
- Er aantoonbaar zorgvuldig wordt gehandeld.

2.1.2

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde Ecologische Hoofdstructuur is in 1995 planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte. In 2006 is het beleid overgenomen in de Nota Ruimte.¹ Met de inwerkingtreding van de Nota Ruimte is het Structuurschema Groene Ruimte vervallen.

De overheid beschrijft haar aanpak om de achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit van de Nederlandse natuur tegen te gaan. De overheid heeft hiervoor kerngebieden en ecologische verbindingzones aangewezen: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voor de verdere uitwerking van instrumenten en begrippen die in de Nota Ruimte genoemd worden, is in 2007 het beleidskader Spelregels EHS² opgesteld door het Rijk en provincies. Deze Spelregels dienen doorvertaald te worden in de provinciale beleidskaders.

De EHS beoogt het realiseren van een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Voor de begrensde EHS (netto EHS) geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en

¹ Ministeries VROM, EZ, LNV en VenW, Nota Ruimte, Ruimte voor ontwikkeling, 2006 (verder: Nota Ruimte).

² Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS, een gezamenlijke uitwerking van rijk en Provincies, te raadplegen op www.minlnv.nl (verder: Spelregels EHS).

waarden en een 'nee, tenzij'-regime. Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Het beleidskader 'Spelregels EHS' zegt over de bovengenoemde wezenlijke kenmerken en waarden het volgende: "Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken, zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten worden gespecificeerd. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde".

- "Feitelijk gaat het om de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied zoals opgenomen in de voorlopige Landelijke Natuurdoelenkaart die is opgenomen in het tweede Meerjarenprogramma Vitaal Platteland, en de nadere uitwerkingen daarvan zoals provinciale natuurdoeltypenkaarten en concrete uitwerkingsplannen." (Spelregels EHS, paragraaf 2.5, p. 11).

In de Spelregels zijn twee uitzonderingen opgenomen waarbij een individuele ingreep of een combinatie van projecten, ondanks een significant negatief effect op de waarden en kenmerken van de EHS, toch aanvaardbaar kan zijn. Het betreft de 'herbegrenzing EHS om andere dan ecologische redenen' en 'EHS-saldobenadering', bij gevallen waarbij significante negatieve effecten plaatsvinden door de uitvoer van een combinatie van plannen, projecten en handelingen. In het beleidskader Spelregels EHS wordt dit nader toegelicht. Bij eventuele significante effecten is het compensatiebeginsel van toepassing.

HOOFDSTUK 3 Soortenbescherming

3.1

GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied is gelegen in Hardenberg in het noordoosten van Overijssel. De locatie ligt in km-hok 239;509.

Jan Weitkamplaan ZZ

Het plangebied aan de zuidzijde van de Jan Weitkamplaan is gelegen in het midden van Hardenberg. Het gebied betreft een 'uitloper' van het oostelijk gelegen platteland in het verstedelijkte gebied van Hardenberg. Het ligt verder te midden van woonwijken en lichte industrie.

Ten tijde van het veldbezoek bestond het plangebied uit (pas geoogste) maïsvelden en voedselrijk grasland. Het gebied wordt omgeven door erven en bomenrijen. De aanwezige bomen betreffen vooral eiken en populieren. In het middenwesten van het plangebied staan veel jonge eiken en enkele struiken. In en om het grasland groeien verder algemene soorten van rijke bodem. Aan de noordzijde van het plangebied staan enkele huizen omgeven door bomen, heggen, struiken en grasvelden. Dit maakt grote delen van de planlocatie geschikt voor broedvogelsoorten van tuin en struweel. Zo werd tijdens het veldbezoek onder andere merel, zanglijster, kool- en pimpelmees, kauw, zwarte kraai en houtduif waargenomen.

Foto 3.1

Locatie Jan Weitkamplaan ZZ:
landbouwgebied

Foto 3.2

Locatie Jan Weitkamplaan ZZ:
woningen

3.2**BESCHERMDE SOORTEN****3.2.1****VAATPLANTEN**

Bij het Natuurloket zijn voor het betreffende kilometerhok geen soorten vaatplanten van de Flora- en faunawet of van de Rode Lijst bekend. Het gebied is volgens Natuurloket matig onderzocht op het voorkomen van beschermde en/of bedreigde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde soorten waargenomen. Het gebied is door de rijke bemesting ook niet geschikt voor beschermde plantensoorten.

3.2.2**BROEDVOGELS**

Natuurloket meldt dat er in het desbetreffende kilometerhok één beschermde broedvogelsoort voorkomt. Het Natuurloket meldt echter ook dat dit kilometerhok slecht is onderzocht op vogels. Tijdens het veldbezoek werden meerdere waarnemingen gedaan van vogels, waaronder merel, zanglijster, kool- en pimpelmees, kauw, zwarte kraai en houtduif. Zij gebruiken waarschijnlijk de bomen en struiken in het plangebied (ook heggen en coniferen in de tuinen) als broedlocatie.

In de tuin van Jan Weitkamplaan 7 werden meerdere (mezen)nestkasten aangetroffen. Het is mogelijk dat het woonhuis en de op dit erf aanwezige schuurtjes door zwaluwen en huismus wordt gebruikt als broedlocatie. Het veldbezoek heeft echter te laat in het jaar plaatsgevonden om dit vast te kunnen stellen. Het huis op nr. 5 lijkt ongeschikt als broedlocatie voor zwaluwen.

In een populier aan de westzijde van het weiland werd een holte aangetroffen (foto 3.3). Er bestaat een kans dat hier vogels (bosuil/specht) gebruik van maken als (vaste) broedlocatie.

Foto 3.3

Holte in populier

3.2.3

ZOOGDIEREN

Volgens het Natuurloket is het plangebied goed onderzocht op beschermde zoogdieren. Er zijn 8 soorten van lijst 1 Flora- en Faunawet bekend, 3 soorten van lijst 2/3 Flora- en Faunawet en één Rode Lijst soort. Tijdens het veldbezoek werden geen zoogdieren waargenomen (op enkele molshopen in de tuin van Jan Weitkamplaan 7 na). Het hele plangebied lijkt geschikt als foerageer- of leefgebied voor algemene zoogdiersoorten als ree, haas, konijn, mol, bos- en huispitsmuis (tabel 1). Ook is het mogelijk dat gebouwbewonende vleermuizen (tabel 3) van het huis en/of de andere gebouwtjes op nr. 7 gebruik maken of dat het hele plangebied wordt gebruikt als foerageerlocatie. De op foto 3.3 weergegeven holte kan door boombewonende vleermuizen als verblijfplaats worden gebruikt. Het tijdstip van het veldbezoek was echter niet geschikt om dit vast te kunnen stellen. Verder is het hele gebied geschikt als vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen.

Foto 3.4

Jan Weitkamplaan 7

3.2.4

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Volgens Natuurloket komen er in het kilometerhok 3 beschermde amfibiesoorten van tabel 1 van de Flora- en Faunawet voor. Tijdens het veldbezoek werden geen amfibieën of reptielen waargenomen. Op basis van de verspreidingsgegevens van RAVON kan verwacht worden dat de bruine kikker, de gewone pad, de middelste groene kikker en de kleine watersalamander (tabel 1) van het gebied gebruik maken. Mogelijk wordt de ondergroei gebruikt om te overwinteren. De greppels zijn geschikt als voortplantingslocatie. Het gebied is echter niet essentieel voor deze soorten.

3.2.5 VISSEN

De aanwezigheid van beschermde vissoorten kan door het Natuurloket niet bevestigd worden. Het gebied is namelijk niet onderzocht. Bij het veldbezoek werd geconstateerd dat de aanwezige greppels in het gebied niet geschikt zijn als leefgebied voor beschermde vissoorten, aangezien hier niet permanent water in staat.

3.2.6 INSECTEN EN ONGEWERVELDEN

Natuurloket meldt geen beschermde dagvlinders, hoewel het gebied redelijk onderzocht is. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde en/of bedreigde dagvlindersoorten waargenomen. De weeromstandigheden en het seizoen waren hier niet geschikt voor. Er zijn geen waarnemingen bekend bij Natuurloket van andere beschermde ongewervelden. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde en/of bedreigde ongewervelden waargenomen. Het gebied betreft voornamelijk landbouwgebied en is daarom niet geschikt en zeker niet essentieel voor het herbergen van beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden.

3.3 MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

Vleermuizen

De eventuele sloop van woningen aan de Jan Weitkamplaan kan betekenen dat er vaste verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen verloren gaan. Hetzelfde geldt voor boombewonende vleermuizen wanneer er bomen met holten worden gekapt. Er kunnen foerageergebieden verloren gaan wanneer er veel (hoge) gebouwen in het nu relatief open gebied gebouwd worden.

Vogels

Er kunnen (vaste) nestplaatsen (zwaluwen, huismus) worden vernietigd wanneer de woningen aan de Jan Weitkamplaan worden gesloopt. Hetzelfde geldt wanneer er kap van bomen met holten (bosuil, specht) plaatsvindt. Wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, kunnen broedende vogels verstoord worden.

Amfibieën en zoogdieren

De herinrichting van het gebied zorgt ervoor dat er (tijdelijk) minder leefgebied voor soorten van tabel 1 beschikbaar is. Wanneer er, zoals in het model, een waterpartij aangelegd wordt, kan dit voor amfibieën misschien zelfs een vooruitgang zijn. Voor zoogdieren geldt dit niet.

Algemeen

De belangrijkste ingrepen met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten zijn:

- Grond- en graafwerkzaamheden
- Kappen/verwijderen van bomen en beplanting en opschonen van het terrein
- Sloopwerkzaamheden
- Bouw van woningen en dergelijke

De mogelijke gevolgen voor beschermde soorten door de ingrepen zijn:

- Door graafwerkzaamheden kunnen holen en/of schuilplaatsen verstoord of vernietigd worden, individuele dieren kunnen daarbij worden verstoord of omkomen.

- Overwinteringsplaatsen van amfibieën kunnen worden aangetast door het ‘opschonen’ van het terrein: kap van bomen, afvoer van takken, strooisel en bladafval.
- Broedende vogels en hun nesten (inclusief broedende vogels in nestkasten) kunnen worden verstoord wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden. Bij het kappen van bomen en/of verwijderen van beplanting gaan geschikte nestplaatsen verloren. Bij de sloop/aanpassing van daken kunnen mogelijk nesten van gierzwaluw/huismus verloren gaan (deellocatie Brouwerskamp). In de nabije toekomst verandert mogelijk de bescherming van vaste verblijfplaatsen van zwaluwen. Buiten de beschermde status in het broedseizoen zijn de nesten jaarrond beschermd.
- Tijdens de uitvoering kan de fysieke aanwezigheid van machines en mensen leiden tot verstoring van dieren.
- De bouw werkzaamheden op de locatie kunnen zorgen voor extra verlichting waardoor mogelijk foerageergebied van vleermuizen aangetast wordt.
- Afhankelijk van de inrichting van het plangebied kunnen soorten zoals vleermuizen, vogels, muizen, egels en amfibieën terugkeren.

3.4

TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Tabel 3.1

Beschermde soorten waarvoor de Flora- en faunawet van toepassing is

Beschermde soorten	Verbodsbepaling
Alle voorkomende broedvogels	Vernietigen van nesten en verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Verontrusten van dieren (art.10) Eieren zoeken, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen (art. 12)
Mol, egel, bos- en huisspitsmuis, haas, konijn, vleermuizen	Vernietigen van holen en/of verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en 10)
Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker	Vernietigen van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en 10)
Ree	Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en 10)

3.5

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

In onderstaand ecologisch protocol is een aantal maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde diersoorten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden.

- Schade aan broedvogels dient altijd voorkomen te worden. De werkzaamheden (dienen minimaal buiten het broedseizoen van vogels (dus vóór half maart en na half juli) te worden gestart. Deze periode is een indicatie: sommige broedvogels hebben een afwijkende broedperiode. Er kan alleen onder voorwaarden - mits er geen broedvogels worden verstoord - in het broedseizoen worden doorgewerkt.
- Bij grondwerkzaamheden één kant op werken, om het voor dieren mogelijk te maken de werkzaamheden te ontvluchten.
- Het aantal werkpaden en de breedte van de paden wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk holen vernield worden en dieren zo min mogelijk geschaad worden.
- Terreindelen die gehandhaafd blijven, worden zoveel mogelijk met rust gelaten.
- Vanuit de algemene zorgplicht dient tijdens de werkzaamheden continu te worden gelet op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. In het geval dat een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid

van beschermde soorten, worden passende maatregelen genomen of er wordt naar een andere oplossing gezocht.

3.6 **MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLING EN ONTHEFFING**

Door de uitvoering te laten plaatsvinden volgens het ecologisch werkprotocol kan een deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden. Echter niet alle schade is te vermijden, waardoor voor een aantal soorten verbodsbepalingen worden overtreden. De Flora- en faunawet biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de vorm van vrijstellingen en ontheffingen. Dit is in onderstaande tabel weergegeven.

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
1. Soorten met algemene vrijstelling	Mol, egel, bos- en huisspitsmuis, ree, haas, konijn, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker
2. Overige soorten met voorwaardelijke vrijstelling	-
3. Streng beschermde soorten Ontheffing mits gunstige staat instandhouding soort, geen andere bevredigende oplossing en dwingende redenen van groot openbaar belang.	Vleermuizen, gierzwaluw, bosuil

HOOFDSTUK

4

Gebiedsbescherming

4.1

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUUUR

Binnen een straal van 3 km rondom het plangebied loopt de EHS. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op de EHS. Het plangebied is door enkele woonwijken gescheiden van de EHS, dat ten westen en noorden van het plangebied loopt. Door de ligging en afstand en de aard van de ingreep worden geen negatieve effecten op de waarden en kenmerken van de EHS verwacht. Tijdelijke effecten door licht en geluid zijn gezien de afstanden tot de EHS uit te sluiten.

HOOFDSTUK

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 CONCLUSIES

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

5.1.1 SOORTENBESCHERMING

- In het gebied komen soorten voor die door de Flora- en faunawet worden beschermd.
- Door naleving van het ecologisch protocol (zie § 3.4) kan een deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden.
- Niet alle schade is te vermijden, waardoor voor enkele zoogdieren en amfibieën verbodsbepalingen worden overtreden. Voor de zoogdieren en amfibieën van tabel 1 gelden vrijstellingen.
- Er dient nader onderzoek te worden gedaan naar het voorkomen van vleermuizen, (gier)zwaluwen en bosuil in gebouwen/bomen en, wanneer aanwezig, hun gebruik van het plangebied. Voor vleermuizen en vaste verblijfplaatsen van gierzwaluw en bosuil geldt geen vrijstelling. In dit onderzoek kan, zonder extra inspanning, ook gekeken worden naar verblijfplaatsen van de huismus.
- Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd. Bomen die gekapt worden, moeten geïnspecteerd worden op het voorkomen van vleermuizen. Indien deze verblijfplaatsen aangetroffen worden in het plangebied en schade niet voorkomen kan worden, dient er een ontheffing te worden aangevraagd.
- Voor de vrijgestelde soorten en niet beschermde soorten blijft wel de zorgplicht gelden. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door tijdens de uitvoering de maatregelen uit het ecologisch protocol te volgen.

5.1.2 GEBIEDENBESCHERMING

- Er worden geen effecten verwacht op beschermde gebieden, gezien de ingesloten ligging en de afstand tot het Natura 2000-gebied en de EHS.

5.2 VERVOLGSTAPPEN

- Wanneer de bebouwing aan de Jan Weitkamplaan in de planvorming voor sloop in aanmerking komt, dan dient er aanvullend onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van vleermuizen (winterverblijfplaats, paarverblijfplaats, kraamkolonie) en gierzwaluwen (half mei – half juli) in de betreffende bebouwing.

- Er dient nader onderzocht te worden of vleermuizen gebruik maken van de grote populieren aan de west- en noordzijde van het plangebied wat betreft verblijfplaatsen en vliegroutes.
- Mogelijk wordt de holte in de populier aan de westzijde niet door vleermuizen maar door vogels als vaste verblijfplaats gebruikt (dit kan bij hetzelfde onderzoek worden vastgesteld).

5.3

AANBEVELINGEN

- Bij de inrichting van het plangebied kan met ecologische waarden rekening worden gehouden door de bestaande begroeiingen zoveel als mogelijk te integreren in het plan.
- De gebouwen kunnen vleermuisvriendelijk en vogelvriendelijk worden gebouwd. Vogels als huismus en gierzwaluw, waarvan de nestgelegenheid in Nederland afneemt, kunnen zo profiteren van nieuwe nesten. Speciale dakpannen en/of neststenen kunnen worden aangebracht in de nieuwe gebouwen.
- Voor sommige vleermuissoorten kunnen vleermuiskasten worden opgehangen. Stootvoegen aan de bovenzijde van gemetselde muren kunnen worden opengehouden. Ook kunnen kleine openingen achter windveren (circa 2 cm) worden behouden.
- Wellicht kunnen er kruidenrijke bermen of stroken in het plangebied geïntegreerd worden. Dit levert een geschikt habitat op voor veel soorten als dagvlinders en zoogdieren.
- Door deze kleine aanpassingen kan de biodiversiteit in het gebied behouden blijven. De kosten van dergelijke maatregelen zijn veelal minimaal.

HOOFDSTUK

6 Geraadpleegde bronnen

Websites

- Natuurloket www.natuurloket.nl
- Ministerie van LNV www.minlnv.nl
- RAVON, www.ravon.nl
- Vlindernet, www.vlindernet.nl
- Zoogdiervereniging VZZ, www.vzz.nl
- Provincie Overijssel, <http://provincie.overijssel.nl>
- www.waarneming.nl

Literatuur

- Zoogdieren van West-Europa, R. Lange *et al.*, 2003, KNNV Uitgeverij
- Met vleermuizen overweg, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, 2004, Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Heukels' Flora van Nederland, R. van der Meijden, Rijksherbarium/Hortus Botanicus, Rijksuniversiteit Leiden
- Waarnemingenverslag 2007 Dagvlinder, libellen en sprinkhanen, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie